

IN PRÆ CLARISSIMI, ATQVE
 BENEFICENTISSIMI EPISCOPI IULIA
 NI de Alba, rerum Sacrarum Regij Præfecti cor-
 poris & animi egregias dotes, elegās ac bre-
 uis Apographia. Cadabale Grauiio Ca-
 lydonio authore.

Subijt facte Inquisitionis examen, cū ordinariæ
 authoritatis approbatione.

ILLVSTRISSIMO, AC PERINDE
beneficentissimo Episcopo Iuliano de Alba, Re-
gio sacrarū rerū præfecto maximo, Cadabal
Grauins Calydonius omnigenam fe-
licitatem atq; summam beatitu-
dinem pie precatur.

20

N te vno mirifice quum omnes illa eni-
teant virtutes .s. iustitia, temperantia,
prudencia, fortitudo, atq; in omnipoten-
tem Deum religiosa sanæ mentis obseruã-
tia cum pietate, nostriq; sæculi magnum
& conspicuum ornamentum, nobilitatis simul & probi-
tatis exemplar existas, atq; sub illa cœli benignissima tē-
perie Madrigalis oppidi, vicinæq; regionis feliciter natus,
ac nutritus sis, (vnde complures non solum strenui animo
sigduces, necnon bellica potentes virtute milites, sed etiã
quod maius est, sacrarum atq; humanarum candidati li-
terarum cultores, in lucem prodierunt, quorum alteri mi-
litia pro catholica fide patriaq; collatis signis pugnando,
alteri vero roge sanctissima Evangelicæ legis præcepta
tradendo, immortalem gloriam assecuti sunt) non possum
preclarissime præsul tuas aplissimas nō prædicare, nō ex-
tollere laudes, nō ad astra nō ferre egregias cū corporis, tū
præstatis animi dotes. Quūquid mihi esset ī votis ex quo ad
te tan

te tanquã ad dulce decus, præsidiumq; meũ (eruditissimo
familiari tuo doctore Morgouegio præfente) tua singulari
benignitate fretus superioribus annis accessi. Nonnullaq;
extemporanea carmina velut ingenij mei primitias, quæ
in inuictissimi Ioannis tertij Lusitaniæ & Algarbiorum
regis obitum & Apothecosim, necnon in celeberrimæ
reginæ Catharinæ miserandos lætus, tumultuario quasi
stylo composuerã, tibi ostendi, atq; efflagitavi, vt ad ean-
dem reginam Catharinam, prudentissimumque Car-
dinalem Henricum, huius regni vigilantissimum mode-
ratorem, populorumq; lucubrantissimum pastorem perfer-
res. Quæ quũ vidisses, pro tuo grauissimo iudicio, admira-
biliq; doctrina, vt accuratius & attentius perpenderem,
elimarem, corrigerem, melioraq; facerem (vt grauissimum
decebat virum) iussisti. In patriam statim ad proprios
Lares me contuli, & quantum meæ potuere vires invigi-
lando recensui, examinavi, correxi, annotationibus ac
scholijs locupletavi non solũ illa, quæ ad te retuleram, sed
etiam alia, quæ inuictissimo regi Sebastiano de latina Sin-
taxi, serenissimoq; cardinali Henrico, de magno ac vni-
uersali Catachismo, in Christianissimorum Lusitaniæ regũ
gratiam nuper in lucem ædita dicauerã. Quumq; ad illos
tanquam ad terrarũ principes accedere vellem, apud quos
& si nullum vnquam honestum scriptorum genus fastidi-
tum fuerit, ingenuus primum pudor vetuit, (intellexi
enim me humilis & abiectæ fortunæ hominem esse)

Inuid a

Inuida deinde paupertas, quæ quidem non raro diuinos ac
generosos frāgit spiritus, animosq; etiam ad bonas artes
feliciter natos, infeliciter retundit atq; conculcat. Subijtin
mētem illa tua omnibus notissima in literarum amatores
beneficentia, admirandaq; benignitas, quibus cæteris fa-
cile præstas, & bene beateq; viuendo ad cælū viā affectas
Qua propter nunc supplex ad te (non tamē sine pudore)
tanquam ad magnificentissimum patronū, Mecœnatemq;
meum, in aduersis afflictisq; rebus aliquod remedium quæ-
rēs, quanuis indignus (vt ingenue fatear) in quem mune-
ra conferas, beneficentiāq; tuam ostendas. Nihilominus
tamē te pro tua egregia nobilitate atq; humanitate, (quā
do nulla alia post diuinum auxilium mihi restat spes) sup-
pliciter oro, atq; obtestor, vt me tibi deditissimum clientē
apud inuictissimum regem Sebastianum toti cœlitus orbi
datum, cui nimium ob ingentiam indolem, virtutem, ac
morum integritatem places, celeberrimāq; reginam Ca-
tharinam, benignissimumq; Cardinalem commendes, eo-
rumq; celebritatis & gloriæ me studiosissimum esse dicas.
Qui si nostros solo nutu labores, vigiliasq; semel probaue-
rint, numinis instar id mihi fuerit, atq; in patriam mea
cōtentus sorte reuertar, taleq; beneficiū omnibus diuitijs
quas Oriens habet, anteponam. Sin minus in horrendas
ibo latebras, hominumq; conspectum, quod ad vixero, sub-
ter fugiam, interrogatusq; cur sine honore lateam, cum
Homericō Hectore respondebo, Troes, atq; Troianas
talares

talares peplos ferentes vereor. Non me igitur humanissi-
me præsul ex venerabili conspectu tuo decedere tristem
patiaris, qui nihil nisi te digna, hoc est magna dare soles,
antiquissimaq; generis nobilitate præfulges, a quo rem
improbam audet nemo petere. Quem Deus op. max. im-
pense diligit, & ad maiora prouide reseruat. Reges præ-
oculis habent, & omne mortalium genus bene sibi cōsciū
suscipit, miratur, laudat & imitari contendit. Vale, meq;
vt facis amato. Vlyssipone, tertio Idus Ianuarij. 1566.

IN CLARISSIMI, AC PERINDE

Beneficentissimi Episcopi Iuliani de alba re-
gij sacrarum rerum præfecti maximi
celebritatem, honorem, titulorū
ac virtutum commenda-
tionem, Cadabalis

Grauij Calydonij Sapphicum Dicolon
Tetrastraphon carmen.

Pæsulis claras meritaque laudes,
Atque virtutis, animiq; dotes,
Damibi totis celebrare terris
Musa Latina.

Tug.

Tuq; pastorum decus, atq; lumen,
Quem pater cœlestis amat, fouetq;
Diligunt reges, pia turba lau uat,
Accipe carmen.

Quale per lucos cecinit puella
Ad chelym fiendo studiosa Lesbi,
Quū suū incusat, geminatq; mœsta
Voce Phaonem.

Sappho Lesbica
Sapphici carmi
nis iuētrix, Si
culum Phaonē
vniue dilexit.

Audias versus igitur canentis
Hos tui vatis famuliq;, celsa
Quos mihi non nunquam Helyconis arce
Dicit Apollo.

Es Deo charus generose pastor
Es pius sanctæ fidei Satelles,
Esq; regalis merito sacerdos
Peruenerandus.

Esq; sacrarum bene ducta rerum
Norma, te reges coluere semper,
Teq; mirantur proceres, & omnis
Ordo veretur.

Es nimis gratus populo fideli,
Diligunt docti merito benignum,
Diceris quando quoq; Iulianus,
Iulia felix.

fid. Christiano

Iul. fe. i. Vlyssippo.

Ille, quem plusquam vocitat Prophetam
Christus, ostendit digito potentem,   ille, s. Ioannes

Quum ecce qui tollit sacer agnus inquit,
Crimina mundi.

Is tibi præbet titulos, & arma
Agnus, a summo veniens Olympo,
Isq; pro nobis homo factus olim
Nos reparauit.

Phosphorus splendens rutilo colore,
Monstrat ad cælum caput extulisse,
Atq; terrenos te animo virili
Spernere fastus.

Sunt tibi mores, animosa corde
Spes, fides constans, charitasq; fulgēs,
Esq; diuinis bene natus, est &
Nobile stemma.

Est decor fronti, gravitasq; prisca,
Corporis præstans, nitidumq; lumen,
Quale Laertis genito dedisset
Docta Minerva.

Optimo natus Genio fuisti,
Teq; nascentem genitor recepit,
Et tibi supplex tacite precatur
Omnia leta.

Omnibus gratus puer extitisti,
Gratus ex vultu, placidusq; forma,
Et simul castæ preciosa valde
Sarcina matri.

Minerva dedit
quondam Vlyssi
virile robur, pul
cbritudinē, diui
nūq; nitorē a
pud Homerum

Sermo.

Sermo, quem profers, manifestat ipsam
Esse te fortem probitatis arcem,
Estq; Pompeij celebrata magni
Gratia vultus.

Plinius. l. 7
Os pbum il
lud Pom-
peii, dixit.

Quando te mater peperit beatum
Chara, complectēs gremio puellum
Paruulum dixit, dabo gnate nomen,
Christus honorem.

Ad fuit Pitbo, & proprium leporem
Dat tibi totum, digitisq; blande
Labra permulsi, Iouis atq; fulsi
Sydus amicum.

Pitbo elo
quētia, atq;
persuasiōis
est Dea.

Clarius Phebus solito reduxit
Lumen Eoa regione, Luna
Fulgidis valde radijs per altum
Æthera fulsi.

¶ nutritus placido sub astro
Lacte materno, & domibus parentum,
In quibus primum rosei bibisti
Luminis auras.

Quum puer, risu, manibusq; motis
Iam videbaris sine voce fari,
Grandior factus literas amasti
Candide Præsul.

Ex tulit claram ad meliora semper
Spiritus mentem generosus, atq;

Vexit ad cœlos, superaſq; ſedes

Inclſta virtus.

Moribus caſtis, bonitate mira

Præditus, dulci patria relicta,

Alta Reginae Heſperiae petiſti

Limina quondam.

Patria relicta .ſ. Madrigali, Hispaniae oppido præclaris alumnis, nobilitato, vbi generoſa proueniunt vna, atque reliqua omnia, quibus vita, hominumque vſus indiget. Reginae .ſ. Ioannae Caroli Caſaris imperatoris, atq; præcellentiſſimae reginae Catharinae matris, quae Torode ſillis illo tempore commorabatur.

Ille ſuſcepit famulum, deinde

.ſ. reg. Ioanna

Ceteris præfert merito miniſtris

Quod bonus, prudens, pius, atque liber,

Et grauis eſſes.

Quumq; præcellens Catharina magna

Nuberet Regi Emanuele nato

Regi .ſ. Ioanni

Duxit in regnum, populoſq; claros

Lyſiadarum.

Absq; rumoris macula ſiniſtri,

Semper intentum ſtudijs honeſtis

Regis inuicti tenuit Ioannis

Regia clara.

Ille perpendens animi nitorem,

Atq; conſtantem pietate mentem,

Præ ſuis gaudens oculis habebat

Maximus Heros.

Prote

Propter hoc gnat. e Mariæ Philippi
Coniugi magni comitem fidelem,
Atq; ductorem dederat libenter
Rex animosus.

Regiam Nympham sequeris, quousq;
Vixit insigni charitate florens,
Sed choros postquam superos aduuit,
Rex reuocauit.

i. principē
Mariam.

Iamq; Regina moriens reliquit,
Illa commendat facile Nepoti,
Cuius Henricus patruus benigne
Regnat gubernat

f. regi Se
bastiano

Patruus. s. magnus Cardinalis, prudētissimus Lusitaniæ
moderator. Vlyssipponensis Archiepiscopus.

Teq; Lusitania nunc tuetur
Præsulem summo positum theatro,
Tu sacerdotum es iubar atq; princeps
Commemorandus.

Peruolat totum tua fama mundum,
Per polos currens etiam supernos,
Quod licet de te taceam, frequenter
Illa loquetur.

Qua Tagus fertur, Tanaisq; Tybris,
Qua Liger, Tormis, Durinsq; præceps
Nilus, Euphrates, placidusq; Ladon,
Tygris, & Indus.

Qua fluit Phœnix, Tumidusq; Xanthus,

Gallus, Eurotas, rapidusq; Araxes,
Qua Melas, Gendos, furibundus Arbis,
Ebrus, Hydaspes.

Quaq; Meander, Rhodanus, Caycus,
Qua fremit Pontus, radiosq; Titan
Spargit Eoos, tua fama præsul
Magne triumphat.

Inter est omnes tua nota virtus
Principes, dum Phœbus erit, caputque
Roma terrarum, gelidique fontes,
Sydera montes.

Dum Leo dumis Libyæ, Dracones
Litus ad rubri maris, & Cerastra,
Dumq; constabunt elementa, cæli,
Formaq; rerum.

Si mihi Musæ faueant parumper,
Atq; paupertas fugiat maligna,
Semper in mundo tua magne præsul
Gloria viuet.

Optimus vasti fabricator orbis
Si mihi vitam dederit, cauendo
Temagis certe celebrabit olim
Nostra Italia.

Quæ caput celat pudibunda totum,
Et timet vultus hominum tues i, &
Vestibus ruptis reticet recuruis
Condita sylvis.

Tu potes

Tu potes princeps meliore vatem
Si voles, lapsum releuare sorte,
Tunc domi nostræ canet alta gesta .i. regalia.
Calliopea.

Illa torpentem renouabit artem,
Inferet lucem, tenebrasq; pellet,
Atq; Tydensi dabit ipsa vati .i. Cadab.
Plectra, Lyrasq;. Tydæ tnao.

Tunc ego linguam salebrofa montis
Antra, cantabo medias per vrbes,
Et tuas carmen Tage personabo
Cygnus ad vndas.

Sin minus ruri latitabo iuxta
Littus vndosum sine laude, Musas
Odero, frangam calamos, papyrum
Dilacerabo.

Te pater supplex igitur reposco,
Vt manum vati Grauius cadenti
Porrigas, quod si facias, statim per
Astra volabo.

Peregrini Poetæ ad eundem Præf. carmen.

Lesbia non melius Siculos cantauit amores,
Auratam Sappho, quum ferit vngue Lynam.
Quam Grauius cecinit nuper clarissime Præsul
Progeniem, titulos, gesta decusq; tuum.

In præstant.

IN PRÆSTANTISSIMI,
MAGNIFICENTISSIMIQUE EPIS-
COPI IULIANI DE ALBA, SACRARVM RE-
rum regij præfecti maximi celebritatem, ac
non in debitam laudem, Cadabalis
Grauij Calydonij Tydenfis
Dicolon carmen:

QUANTVM Roma potēs reliquas supereminet vrbes
Mœnibus, & veterum relligione patrum.
Saltibus vt libyæ terret pro viribus omnes
Fuluus terga leo, dilaniatq; feras.
Armiger vtq; Iouis cogit, turbatq; volucres,
Montibus, & syluis, dilaceratq; vagas.
Vtq; alios pisces mutabilitate per altum
Pontuagus delphin, quum æquora longa secat.
Vt facile Platanus cunctas genialibus vmbis
Antestat plantas, frondea vere nouo.
Atq; aurum vt vincit quæcunq; nitore metalla,
Chrysolitos adamas, Phœbus vt astra micans.
Dardandus Hæctor, Danaos celebratus Achilles,
Magnus Alexander fortia gesta ducum.
Omnes sic superas, meritoq; excellis honore
Mortales præsul non sine laude viros.
Esq; Deo charus, regum quoq; maxima cura,
Ingenio præstans, clarus & eloquio.

B

Quam

Quum loqueris pleno resonant exspectore Muse,
 Si taceas, pulchro spirat ab ore lepor.
 Incedis quoties Pastor venerande per urbem,
 Perfora, perq; vias, omnia leta facis.
 Sed si forte lates, nec mœnia cernis Vlyssis,
 Omnia tristantur te sine, vera loquor.
 Collaudant docti, iuuenesq; senesq; seueri
 Te, clari proceres, sacraq; turba colit.
 Hesperiosq; super populos splendore coruscas,
 Quantum Sol inter sydera fixa polo.
 Fronte decor residet, placidoq; modestia vultu,
 Est morum integritas, lucida vita, pudor.
 Fortis & in domito virtus animosa labore,
 Te propter floret nunc magis atq; magis.
 Permanet in corrupta fides, animoq; fideli
 Mens eadem perstat, quæ fuit ante tibi.
 Omnia quæ instituis sapiunt graue dogma Platonis,
 Diceris & merito tertius esse Cato.

Plato Atheniensis natione, vir sapientissimus, prudentissimus, ac
 grauissimus Socratis perennis philosophiæ fontis discipulus omni-
 um philosophorum diuinus Homerus vocitatus fuit. Sanctas leges
 in communem reip. vtilitatem quasi ex quodam oraculo diligenter
 instituit.

Tanta atq; tam admirabili eloquentia
 præditus fuisse dicitur, vt omnes vna voce Iouem (si Græce loqui
 voluisset) Platonicè locuturum distarent.

Tertius Cato, idest vir cōsultissimus, prudentissimusq; ac de rep.
 bene meritus, quales fuerunt duo Catones. Qui maxime celebra-
 tur apud omnes, de quibus hæc paucis ånotare libet, ne Plutarchum
 atq; alios authores euoluere sit lectori molestum Marcus Cato Por-
 tius

rius postea Césorius appellatus tribunus militum in Cilicia fuit. Sardiniam prætor subegit, ubi ab Ennio iam grandior natu Græcis literis institutus est. Cum Valerio Flacco Consul creatus ceterioris Hispaniam sortitus, omnia prospere gessit. Hunc Plinius summum Imperatorem, senatorem, ac oratorem appellat. Scripsit librum de re rustica, alium de medicina, item alium de originibus urbium antiqui latini, & quasdam grauissimas orationes. M. Cato uticensis eiusdem M. Porcij Consonii nepos fuit, quem vitæ stoicæq; disciplinæ severitate referebat. Martiam coniugem roganti Hortensio liberorum causa concessit. Eandemq; post Hortensii mortem recepit. Toto civilis belli tempore in tonsus fuit. Post Pharsalicam pugnam uticam se contulit, req; à bruto in feliciter gesta, per lecto Platonis de animæ immortalitate dialogo, qui phædon inscribitur, necem sibi coniecit. Ad hoc Iuuenalis quoq; alludit Satyra 2. quum dixit. Habeat iam Roma pudorem, Tertius e cælo cecidit Cato.

*Cantibus in cælum te tota Hispania tollit,
Romæq; miratur, Gallia adæstra leuat.
Sacraq; diuinæ legis præcepta resurgunt
Præsule te, quoniam non nisi sancta probas.
Lactauit gremio docilem Ione nata Minerva,
Auratamq; dedit pulcher Apollo lyram.
Doctiloquos recreas, Musas, Helyconia Tempe
Semper amas, vates suscipis, atq; foves.
Tu alter Mæcenas peregrinis, & studiosis,
pauperibus tandè portus, & aura venis.*

Mæcenas, proprium nomen Tusci equitis clarissimi, & apud Augustum potentissimi, cui velut unico studiorum patrono virg. Georgica sua, ac Horatii carminum libros inscripsit, ac dicauit. Delitanti hunc fuisse non solum cultu ac moribus, sed etiam stylo elegantem. con. memorant. Fuit hic vir in prouehendis cum omnium disciplinarum, tum præsertim poeticæ cultoribus adeo benignus, ut ab eo etiam hodie studiorum patroni, qui in subleuanda doctorum virorum egestate se munificos præbent, Mæcenas appellentur.

Tu patriæ lumen, constans spes ampli tuorum,
 Tupius, & longæ posteritatis amor.
 Iam tibi magna dedit, multo maiora daturus
 Omnipotens, te fors ad meliora vebit.
 Docta per ora virum curris, volitasq; beatus,
 Adsuperas canitur iam tua fama domos.
 Personat omne nemus Phœbeia pleetra, melosq;
 Indecus, & laudes vir generose tuas.
 Immortale iubar, nomen vitamq; perennem,
 Inter mortales nactus es ipse quidem.
 Præterea rubro petaso non dignior ullus
 Nunc agit in terris, vtiliorue fuit.
 Cur ergo cessas, quid Vlisippone moraris
 Princeps? tardantem Martia Roma vocat.
 Atq; clauigeri spectat te Ecclesia Petri,
 Ansanctiq; loci, Pontificumq; cohors.

Cohors vltra notam significationem pro congregatione quoruncq;
 hominum vsurpatur. Suetonius in Galba. Per hæc gratissimus Clau
 dio, receptusq; in cohortem amicorum, magnæ dignationis est ha
 bitus. Horatius. i. Epistola. Quid studiosa cohors operum struit?

Albaniq; patres, quorum de nomine dictus
 Es, cupiunt oculis cernere, mente vident.
 Inter Romulidas iuxta capitolia, Tybris
 Qua fluit in pontum, viuere dignus eras.
 Quum leti portus sacratus Episcopus esses,
 Ædificauisti templa superba Deo.

Atq;

*Atq; sacerdotum collegia pulchra parasti,
Qui colerent summum cum pietate Patrem.
Quam nuper Miranda famem, qualesq; labores
Passa est, quid memorem? sunt manifesta quidem.*

Miranda Lusitaniæ ciuitas est, iuxta Durium fl. sita. Anno 1562, & 1563 Lusitania occidentalis regio ob iniuriam in temperiemq; cæli inducta sterilitate panis penuria laborauit, Quo tempore quum Iulianus Albanus esset Episcopus Mirandensis, solita virtute nec non clementia vsus, turpi perituros fame pauperes omnibus necessarijs vitro datis, a morte reuocauit, diuitumq; eadem motus pietate statum conferuauit, vtrosq; promiscua beneficentia iuando.

*Imbribus assiduis tellus made facta, calore
Solis adusta simul, vix alimenta dedit.
Tardigradisq; seges passim frumenta negauit
Agricolis, miseris luserat alma Ceres.
Quum totis nemo messem deduceret agris,
Nam cultis sterilis creuerat herba locis.
Infelix tribulus, lolium, paliurus, auena,
Carduus, atq; rubi iugera cuncta tenent.
Hordea nulla tamen, nec sustentatio fessis
Vlla ferebatur, corda dolore pauent.
Ecce laborabant omnes pueri, iuuenesq;
Longæuiq; senes, fœmineumq; genus.
Linquere res angusta lares, & tecta coegit,
Corpora per vicos iam peritura trahunt.
Sea ducente Deo, vastum qui fecit Olympum,
Sylera qui nutu temperat, atq; rigit.*

Accurris, miseros pascis, das omnia, lapsos
Ad vitam reuocas, restituisq; cibo.
Non solum victum, sed & indumenta dedisti
Nudis sponte, quibus pallida membra tegant.
Efficis vt viuant, moribundaq; corpora seruas
Præsulis officio, largificaq; manu.
Nobilitas generis, charitas, constantia, virtus
Tunc patuere, frequens attamen ista geris.

Gero ultra notam significationem significat idem quod facio Virg.
Lib. 9. Nec tecum talia gessi, magnanimum Æneam, & fata extrema
fecutus.

Per populos Auster, Zephyrus quos perflat, & Eurus,
Frigidus & Boreas gratia magna tibi.
Qua Tagus, & Durius fertur, Pactolus, & Hermus,
Euhpratesq; furens, qui Babylona rigat.
Populiferq; Liger, Bætis, Miniusq;, Melasq;
Quaq; patent vrbes, oppida, culta iuga.
Qua tumidum longe præceps Amasenus in æquor
Voluitur, herbosus Sequana quaq; fluit?
Et caput extollit Phasis, celer atq; Lemnus,
Mincius atq; Padus, iam tua fama volat.
Te quidego laudem? tollam quid ad æthera cantu?
Notus es, & magni numinis instar habes.
Estq; tibi partus tranquilla in pace triumphus,
Palmaq; fulgenti pro pietate datur.

Damgelidi

Damgelidi fontes, & litora curua manebunt,
Duraq; saxosis dum vada fluminibus.
Subter aquas nitidi pisces, dum Caucasus horrens,
Et rapidos Titan iunxerit altus equos.
Dum mare, dum tellus fuerit, dumq; aer, & ignis,
Plenaq; nocturnum Luna recurreret iter.
Gramina dum campi fundent, dum Gargara messes,
Maxima nempe tibi gloria semper erit.
Salue ouium Christi lucubrantissime pastor,
Præsidium lapsis qui dare sæpe soles.
Salue sacrarum Præfekte o maxime rerum,
Templorum custos, & probitatis honor.
Sis nimium felix igitur celeberrime Præsul,
Quem ætheria nobis misit ab arce Pater.
Fata tibi tribuant Pyliam complere senectam,
Auxilium præstes semper vt ipse tuis.
Post obitum requiem radiante cacumine cæli
Det tibi in æternum maximus ille Deus.

Laus Deo.

B 4

Ornatissimo,

ORNATISSIMO, AC PERINDE

BENEFICENTISSIMO EPISCOPO

Iuliano de Alba sacrarum rerum regio præ

fecto maximo Ioānes Rodericus de

Saa Portugallensis arcis

præses. S. D.

20

IBI deditissimus cliens Cadabal Grauius
(simul cum inuictissimi regis Ioannis Apo-
theosi, vniuersaliq; mundi Catachysmo nu-
per in lucem editis, tua singulari, omnige-
naq; præstantis animi virtute, suoq; ingenio condignam
Apographiam (sic enim appellat) post sacrosanctum no-
stri Redemptoris Genethliacon, vt amico gratum faceret,
Vlyssipone, vbi nunc cōmoratur ad me misit. Quam vbi
vidi, nec non accurate per legi, ornatum, stylum, ordinem,
compositionem, verborum sententiarumq; pondus & co-
piam perpendens, non mediocriter admiratus sum. Prob-
summe Deus inquam, quid hoc est? vnde nobis alter Ma-
ro, qui priori vix cedit, ita repente succreuit? Facilius me
Hercule ouūm abouo, quam vatem auate carminis maie-
state, describendiq; omnia ad amūssim subtilitate discer-
nerem. Totum, vt vera loquar, tersum, emūclū, oratoriū,
graue, castū, ac deniq; Cadabalinum erat. Quāta facilitate
tuas egregias ille laudes, antiquos mores, insignes titulos

in

in Christianam remp. & bonarum artium studiosos beneficentiam & amorem, in pauperes & peregrinos humanitatem, munificamq; liberalitatem, & reliqua (quæ recē fere longum est) celebrat & ad adstra tollit? Gratulor huic nostro sæculo, quod adhuc priscorum non solum reliquæ, sed etiam expressæ imagines & ingenia restent. Hominem eruditum Hispanorūq; poetarum facile principem, qualem desiderabamus, habemus. Quem honestis florentem studijs, & ad altiora nitentem sinon toties aduersa Fortuna (quæ rerum accidentium subitus & inopinatus euentus à Philosophis definitur) indigne deprimeret, cum antiquis optimo iure contenderet. Sed vt ad rem redeam, nō parum est humanissime præsul à laudato viro laudari. Generosi vir spiritus Alexander quondam orbis domitor, quū in Phygia ad Achillis sepulchrum peruenisset, sublata voce sic intulit. O fortunatū Achillē qui tuorum factorū præconē Homerū inueneris. Bellica præterea sorte conspicuus Scipio Libyæ vindex eodem modo eiusdem vatis apud inferos anima visa (vt Silius refert) exclamauit dicens. Felix Æacide, cui tali contigit ore gentibus ostendi, creuit tua carmine virtus. Crediderat vterq; merito præclara strenuissimi cuiusq; opera, qui de Religione, de patria, de iustitia, de constantia, de charitate, de clementia benemeritus fuisset, omnibus fore nota, immortalitateq; donari, si luculentis literarum monumentis, hoc est concinno solutæ orationis eloquio, sine meliustuo

Musæ

Musarum cantu illustrarentur . Idq; ad imitationem ,
gloriam, & virtutem non paruum habere vim, ultra su-
pra memoratos , etiam prudentissimi quiq; viri arbitra-
bantur . Ad hec M. Cato censorius fortia facta facundis
oratorum, atq; poetarum testimonijs in digere, ne sua lau-
de fraudarentur , dicebat . Aliter enim nullius huma-
næ rei memoriam posse durare diu videbat . Quod diui-
nus Homerus Achilli , virg. Æneæ , Honorio Claudia-
nus . Q. Curtius Alexandro, gentium victori populo Pa-
tauinus historiographus, quod deniq; alijs alij scriptores,
tibi tuus Gravius præstat , maioraq; tuæ pietatis argu-
menta (si quid humanitas ei non contingat) breui dabit .
Id maximopere studet, isq; affectus eius animo est . Nec à
tanto rerum ordine cessabit, quousq; te toti cognitum or-
bi faciat, atq; venturæ posteritati commendet, vt tua sci-
licet clarissima gesta temporum iniuriam, horribilesq; o-
bliuionis tenebras nullo timeant modo . Hunc igitur tuū
vatem, vt facis, ama, quem tibi non sine numine, vt te à ve-
tustatis rubigine redderet exemptum contigisse animad-
uerto . Dignus ille quidem, qui meliorem quàm habet sta-
tum sortiatur . Quicquid enim vult pro ingenij felicita-
te, difficile non est, Nam siderum stationes, ventorum
fragores, impetus & prælia, vndarum murmura, monti-
um celsitudines, fluuiorum discursus, tonitrua, fulmina,
procellas, regum funera, suspiria, singultus, lachrymas
& reliqua omnia non aliter depingit, quàm si res ipsæ de
quibus

quibus agit, ante legentium oculos gererentur, quod ex
scriptis eius meridiana luce clarius apparet. Ad hæc me-
moriam tenet omnia, atq; in authorum interpretatione ve-
luti quodam eloquentiæ flumine currit. Ad summam, quid
tibi multa dicam? tua clientela dignus, imo dignissimus
est. Quem hominem magis tibi commendarem nisi satis su-
perq; tibi commendatum esse scirem. Quæ carmina eius
quibus anteferam, Sapphica ne Elegiacis, an Elegiaca
Sapphica, non asequor, tantus eorum splendor atq; elegan-
tia est. Nihilominus tamen pro meo iudicio, ut
æquum est, probō, laudo, excoscor, &
totamente complector.

Vale. Portugallie 4. Kal.

Feb.

Ad clarissimum Episcopum Iulianum de Alba
sacrarum rerum maximum præfectum regium, disertissi-
mi viri Ioannis Roderici de Saa Portugallensis arcis
Præsidis, Encomiasticum carmen.

Non pauci merito recolunt tua facta Poete
Virtutem, insignes actus, moresq; pudicos,
Sed magis atq; magis Cadabal Calydonius ornat,
Pierio sacros hausit qui ex fonte liquores.
Cantibus ille tuas laudes dum tollit ad astra,
Efficit, ut longum semper celebreris in ævum.

20 IN MADRIGALIS HISPANIÆ
celebris oppidi, vbi clarissimus Episco-
pus Iulianus deAlba natus est, eiusdē
q; principis laudem, Cadabalis Gra-
uij Calydonij extemporaneum
carmen.

O Madrigal felix patria felicis omni,
Quid de te dicam? quid vere ferre queam?
Est in te natus pastor clarissimus, in te
Nutricum labijs vbera prima bibit.
Ex te profiliuit sacros habiturus honores,
Matris in obsequium Cesaris inde datus.
Ut platanus creuit, ducente per omnia Christo,
Atq; Lysiadum nunc tenet aula ducis.
Estq; sacerdotum p̄fectus maximus, atq;
Virtutum cultor, Relligionis amor.
Vtq; micans sydus, toto resplendet in orbe,
Regibus est notus, Pontificiq; pio.

Finis.

Humanissimo,

HUMANISSIMO, RELIGIOSISSIMO;
Episcopo Iuliano de Alba patrono suo,
procollatis in se beneficijs gratias a-
git, calamitatemq;, quam indigne
tulerit Vlyssippone quasi
leuibrachio tangit.

¶

P Ersea pugnantem protexit vt egide Pallas,
Terribiles contra Gorgonas in Libya.
Cui non falcatus potuisset pellere mortem,
Ensis, opem ferret ni Dea nata Ioue.
Et nisi seruasset fugientem littore Pluto
Serpentum rufis corpora fæda notis.
Scilicet occideret monstris superatus ab ipsis,
Palmaq;, non forti, vitaq;, nulla foret.
Talis Vlyssippone miser modo vulnera sæua
Deceptus, dura sorte premente tuli.
Me fortuna potens manibus fastigia rerum
Prensantem repulit, præcipitemq; dedit.
Immersus studio, Musisq;, intentus, & insons
Accusor falsis testibus, atq;, dolis.
Carceris in tenebras trudor, rapiorq;, repente,
Nox mihi non dulcis, nec mihi dulce iubar.
Omnis abest tutor, magna peregrinus in vrbe
Præsidio careo, nullus amicus erat.

Nullaq;

Nullaq; viuendi misero iam corde manebat
Spes, retro cecidi, vita salusq; fugit.
Non genus aut casti mores, nec Apollinis artes
Profunt, virtutem nec cecinisse ducum.
Carminis altisoni nec dulcis ad aethera cantus
Liberat aetho, destituorq; meis.
Accuris generose pater, solaris, acerbo
Eripis ex casu, mentem, animumq; refers.
Das aurum, argentum, vestes, preciosaq; dona,
Meq; sinu refoues propietate tua:
Das meliora mihi, quam ame Fortuna premendo
Abstulerat nuper, reddis & in patriam
Deniq; qui extinctus fueram paulo ante reuixi
Per te, quem Christus diligit, atq; regit.
Laus Deo.

¶ De nouem Musis earumq; no-
minibus, atq; in-
uentis.

NOuem esse dicuntur Musæ .f. Clio, Euterpe, Tha-
lia, Melpomene, Terpsichore, Erato, Polymnia,
Urania, Calliope, Prima ob rerum gestarum quas canit,
gloriam & celebritatem Clio nuncupatur. Secunda ab
oblectando Euterpe. Tertia à lasciuia cantus, vel à vi-
rendo germinandoq; quod ueneris natura, autore Plinio
cuncta in terra generētur. Quarta Melpomene à canen-
do dicta. Quinta Terpsichore à delectandis choreis. Sex-
ta Erato, vel ab amoribus canendis, vel quod Iouis sydus
benignum ac salutare sit. Septima Polymnia ab hymno-
rum multitudine. Octaua Urania à firmamenti vel cæli
vertigine. Nona à uocis suauitate atq; dulcedine Calliope
dicta est. Hæc numine suo Orpheum vatem afflauit, Mu-
seum Urania, Homerum Clio, Polymnia Pindarum, Era-
to Sapho, Melpomene Thamyram, Terpsichore Hesiodū
Thaleia Maronem, Euterpe Nasonem. Sunt & cōmu-
nita Musarum vocabula quædam. Camæne nuncupan-
tur, quasi canentes amœne. Helyconades, ab Helycone,
Bœotie montibus, Cytheriades, à Cythero monte vel sal-
tu. Pieriæ, à Piero Thessalie monte, vbi ex Ioue, &
Mnemofyne nate sint, Pegasiæ, à fonte, quem Pegasus
ungula ictu apperuit, vnde itidē Hippocrenæ, et Aganip-
pides appellatur. Thespiades, à Thespijs oppido Bœotie.
Libetrides

à Magnesiæ fonte Musis sacro. Pimpliades, à fonte vel vi
co Macedonia. Castalides, à fonte Parnasi Castalio. Mne
mosynides à matre Mnemosyne, quam ideo Musarum pa
rentem vocant, quod eruditio sine memoriæ vi comparari
nequeat. Olympiades, à monte Macedonia Olympo. Clio
historias, Melpomene tragœdias. Thalia comœdias, Eu
terpe tibias, Terpsichore psalterium, Erato geometriam,
Calliope literas, Vrania astrologiam, Polymnia rhetori
cam inuenit. *Hæc breuiter de Musis.*

De rerum principatu.

*Inter sydera Sol, inter feras Leo, inter aues Aquila, in
ter gemmas Adamas, Aurum inter metalla, inter potus
genera vini, inter animantia Homo, inter spiritus, seu po
tius res cunctas Deus principatum habet.*

De plantarum antiqua consecratione.

*Olea Minervæ sacra fuit quondam, populus Herculi,
Apollini Laurus, Veneri, Myrtus, Quercus & Æscu
lus Ioni, Vitis & Hedera Baccho, Plutoni Cupressus, Cy
beli Deorum matri Pinus, Genio Platanus, victoriæ
Palma.*

¶ De decem paribus amicorum Cadabalis grauij Calydonij extemporaneum carmen

*Thesea Pirithous, Patroculum animosus Achilles,
Nifus & Euryalum, iuuenis Phoceus Oresten,
Ædipoden Tydeus, Æneam fidus Achates,
Tyndarides fratrem frater quoq; Castora Pollux,
Pythia Damonem, nec non & Lælius illum,
Aphrica cui nomen dederat venerabile victa,
Saulidenq; Dauid casto dilexit amore.*

Laus Deo.